

MOSHE HIT THE ROCK. SO WHAT?

The great leader who took the Jewish people out of Egypt, gave them the Ten Commandments, and led them to the entrance of the Promised Land, was punished to die in the desert just because he hit the rock.
How is this fair?

JEWISH INSIGHTS

A TASTE OF THE REBBE'S TEACHINGS

PARSHAT CHUKAT

Book of Bamidbar / Numbers

Dedicated by
Marty & Kate Rifkin
KMR Group Foundation

Vancouver, WA

For sponsorship opportunities, email jewishinsights@shluchim.org

Published and Copyright 2022 by

Shluchim Office International

816 Eastern Parkway, Brooklyn, NY 11213

718.221.0500

5782- 2022

Founded in 2007 in memory of Rabbi Gabi and Rivky Holtzberg OB" M
Shluchim of the Rebbe to Mumbai India

A. What Was So Terrible About Hitting the Rock?

Source 1 Numbers 20:1-13

The Israelites arrived at the wilderness of Zin in the first month. The people stayed at Kadesh. Miriam died there and was buried there. The people were without water, and they gathered against Moses and Aaron. The people quarreled with Moses, saying, “If only we had perished when our brothers perished before of G-d! Why have you brought G-d’s congregation into this wilderness for us and our beasts to die there? Why did you make us leave Egypt to bring us to this wretched place, a place with no grain or figs or vines or pomegranates? There is not even water to drink!” Moses and Aaron came away from the congregation to the entrance of the Tent of Meeting and fell on their faces, and the Presence of G-d appeared to them.

G-d spoke to Moses, saying, “You and your brother Aaron take the staff and assemble the community, and before their very eyes speak to the rock and it shall yield its water. Thus, you shall produce water for them from the rock and provide drink for the congregation and their beasts.”

Moses took the staff from before G-d, as he had been commanded. Moses and Aaron assembled the congregation in front of the rock; and he said to them, “Listen, you rebels, shall we get water for you out of this rock?” And Moses raised his hand and struck the rock twice with his staff.

וַיָּבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל כָּל־הָעֵדָה
מִדְבַר־צִן בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן,
וַיָּשֶׁב הָעָם בְּקִדְשׁ, וַתָּמָת
שָׁם מִרְיָם וַתִּקָּבֶר שָׁם. וְלֹא־
הָיָה מַיִם לָעֵדָה, וַיִּקְהְלוּ עַל־
מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן. וַיַּרְבּ הָעָם
עִם־מֹשֶׁה, וַיֹּאמְרוּ לְאֹמֶר:
וְלוֹ גִּוְעַנּוּ בְּגֹוע אַחֲיֵינוּ לְפָנֶי
ה'! וְלָמָּה הִבַּאתֶם אֶת־קִהְל
ה' אֶל־הַמִּדְבָּר הַזֶּה, לָמוֹת
שָׁם אֲנַחְנוּ וּבְעִירָנוּ. וְלָמָּה
הֶעֱלִיתֵנוּ מִמִּצְרַיִם, לְהָבִיא
אֵתְנוּ אֶל־הַמָּקוֹם הַרְעֵה הַזֶּה,
לֹא־מָקוֹם זֶרַע וְתַאֲנֶה וְגִפְזָן
וְרִמּוֹן, וּמַיִם אֵין לְשִׁתּוֹת.
וַיָּבֹאוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן מִפְּנֵי
הַקִּהְל אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד,
וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם, וַיִּירָא
כְבוֹד־ה' אֲלֵיהֶם.

וַיְדַבֵּר ה' אֶל־מֹשֶׁה לְאֹמֶר.
קַח אֶת־הַמַּטֵּה, וְהִקְהַל אֶת־
הָעֵדָה אֹתָהּ וְאַהֲרֹן אַחֲיֶיךָ
וְדַבַּרְתֶּם אֶל־הַסֶּלֶע לְעֵינֵיהֶם
וְנָתַן מִיַּמּוֹ, וְהוֹצֵאתָ לָהֶם
מַיִם מִזֶּה־הַסֶּלֶע, וְהִשְׁקִיתָ
אֶת־הָעֵדָה וְאֶת־בְּעִירָם.

וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־הַמַּטֵּה
מִלְּפָנָיו ה' פֶּאֶשֶׁר צָוָהוּ.
וַיִּקְהְלוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶת־
הַקִּהְל אֶל־פְּנֵי הַסֶּלֶע, וַיֹּאמְרוּ
לָהֶם: שְׁמַעוּ־נָא הַמַּרְיָם,
הַמִּזְמֵר הַזֶּה נוֹצֵיא לָכֶם

Out came copious amounts of water, and the community and their beasts drank

But G-d said to Moses and Aaron, "Because you did not trust Me enough to affirm My sanctity in the sight of the Israelite people, therefore you shall not lead this congregation into the land that I have given them." Those are the Waters of Meribah (I.e., "Quarrel") meaning that the Israelites quarreled with G-d –whose sanctity was affirmed through them.

מִיָּם. וַיֵּרָם מֹשֶׁה אֶת־יְדוֹ וַיֵּן
אֶת־הַסֵּלַע בְּמַטְהוֹ פַּעַמִּים
וַיֵּצְאוּ מִיָּם רַבִּים, וַתִּשְׁתַּ
הַעֲדָה וּבָעִירָם.

וַיֹּאמֶר ה' אֶל־מֹשֶׁה וְאַל־
אֲהַרֶּוֹ: יַעַן לֹא־הֵאֱמַנְתָּם
בִּי לְהַקְדִּישֵׁנִי לְעֵינֵי בְנֵי
יִשְׂרָאֵל, לְכֵן לֹא תָבִיאוּ אֶת־
הַקֶּהֱל הַזֶּה אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־
נָתַתִּי לָהֶם. הִמָּה מִי מְרִיבָה,
אֲשֶׁר־רָבוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
אֶת־ה', וַיִּקְדַּשׁ בָּם.

>> The Rebbe

Why is hitting the rock worse than everything else?

Seemingly, this needs clarification: Why is this matter so severe to the extent that Moses was punished by not being allowed to enter the Land of Israel? There are other instances in which Moses seemingly behaved in an undesirable manner, e.g., his neglecting to circumcise his son Eliezer, when he was judged with a death sentence until "Zipporah took a flint" etc. Another example is when he said "Could enough flocks and herds be slaughtered to suffice for them," as quoted by Rashi in this week's Torah portion.

ולכאורה אינו מובן: מדוע ענין זה חמור כל כך שהעונש על זה היה שמשה רבינו לא יכנס לארץ ישראל - הרי מצינו אצל משה רבינו עוד ענינים שהיו באופן בלתי-רצוי, כמו: הנהגתו של משה בקשר למילת אליעזר בנו כו', שנענש על זה עונש מיתה עד ש"ותקח צפורה צור גו", וכן "הצאן ובקר ישחט גו", כפי שהובא גם בפרש"י בפרשתנו.

Source 2 Exodus 4:24-26

At a night encampment on the way, G-d encountered him and sought to kill him. So Zipporah took a flint and cut off her son's foreskin, and touched his legs with it, saying, "For you are a bridegroom of blood to me!" Then, G-d left him alone, at which point she added, "A bridegroom of blood due to circumcision."

Rashi

The angel sought to put Moses to death since he had not circumcised his son Eliezer.

It has been taught in a Beraita (Nedarim 31b): Rabbi Yosei said, G-d forbid that this was so—Moses had not been remiss in this duty. Rather, he had thought, "If I circumcise him and immediately proceed on the journey, the child's life will be in danger for three days. If, on the other hand, I circumcise him and wait three days—this would be contrary to G-d's command, "Go return to Egypt!"

Why, then, was Moses punished? Because when he reached a stop where he could have circumcised him, he busied himself with the affairs of the lodging place first.

The angel became a kind of serpent and swallowed Moses from his head to his thighs, and then again swallowed him from his legs to the place of the circumcision. Zipporah thus understood that this had happened on account of the delay in the circumcision of her son.

וַיְהִי בַדֶּרֶךְ בַּמַּלְאָךְ
וַיִּפְגְּשֵׁהוּ ה' וַיִּבְקֹשׁ
הַמַּיִתוֹ. וַתִּקַּח צִפּוֹרָה צֹר
וַתְּכַרֵּת אֶת־עֵרְלַת בְּנֵהָ
וַתַּגַּע לְרַגְלָיו וַתֹּאמֶר כִּי
חַתָּן־דָּמִים אַתָּה לִי. וַיֵּרָךְ
מִמֶּנּוּ אֲזַ אֲמָרָה חַתָּן דָּמִים
לְמוֹלַת.

רש"י

וַיִּבְקֹשׁ הַמַּיִתוֹ:
לְמוֹשֶׁה. לְפִי שְׁלֹא מָלַ
אֶת אֶלְיָעֶזֶר בְּנוֹ, וְעַל
שְׁנֵתְרַשֵׁל נֶעְנֵשׁ מִיָּתָהּ.

תִּנְיָא אָמַר רַבִּי יוֹסִי:
חֵס וְשָׁלוֹם, לֹא נִתְרַשֵׁל
אֶלָּא אָמַר, אָמוּל וְאֶצְא
לְדֶרֶךְ, סִכְנָה הִיא
לְתִינוּק עַד שְׁלוֹשֶׁת
יָמִים, אָמוּל וְאֶשְׁהָה ג'
יָמִים, הַקָּב"ה צֹנֵי לְךָ
שָׁב מְצָרִים. וּמִפְנֵי מָה
נֶעְנֵשׁ? לְפִי שְׁנֵתְרַשֵׁל
בַּמַּלְאָךְ תַּחֲלָה. וְהָיָה
הַמַּלְאָךְ נֹעֵשֶׂה כְּמִין
נָחֶשׁ, וּבֹלְעוֹ מֵרֵאשׁוֹ
וְעַד יְרֵכָיו וְחוּזָר
וּבֹלְעוֹ מֵרַגְלָיו וְעַד
אוֹתוֹ מְקוֹם, הַבֵּינָה
צִפּוֹרָה שֶׁבִשְׂבִיל
הַמַּיִלָה הוּא.

Source 3 Numbers 11:18, 21-22

The riffraff in their midst felt a gluttonous craving; and then the Israelites wept and said, “If only we had meat to eat!

And say to the people: Purify yourselves (*i.e., as for a sacrificial meal*) for tomorrow you shall eat meat, for you have kept whining before G-d and saying, ‘If only we had meat to eat! Indeed, we were better off in Egypt!’ G-d will give you meat and you shall eat.

But Moses said, “The people in whose midst I am number six hundred thousand foot soldiers; yet You say, ‘I will give them enough meat to eat for a whole month.’ Could enough flocks and herds be slaughtered to suffice for them? Or could all the fish of the sea be gathered for them to suffice for them?”

וְהָאִסְפָּסָף אֲשֶׁר בְּקִרְבּוֹ
הִתְאָוּוּ תְאֹוָה, וַיִּשְׁבוּ וַיִּבְכוּ
גַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וַיֹּאמְרוּ מִי
יֵאָכְלֵנוּ בֶּשֶׂר.

וְאֶל־הָעָם תֹּאמַר:
הִתְקַדְּשׁוּ לְמַחֵר וְאָכַלְתֶּם
בֶּשֶׂר, כִּי בְכִיתֶם בְּאָזְנֵי ה'
לֵאמֹר, מִי יֵאָכְלֵנוּ בֶּשֶׂר,
כִּי־טוֹב לָנוּ בְּמִצְרַיִם וְנָתַן
ה' לָכֶם בֶּשֶׂר וְאָכַלְתֶּם.

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה: שְׁש־מֵאוֹת
אֵלֶּף רִגְלֵי הָעָם אֲשֶׁר אֲנֹכִי
בְּקִרְבּוֹ, וְאַתָּה אֹמֶרֶת בֶּשֶׂר
אֲתָן לָהֶם וְאָכְלוּ חֲדָשׁ
יָמִים. הֲצֹאן וּבְקֶר יִשְׁחַט
לָהֶם וּמִצָּא לָהֶם? אִם אֶת־
כָּל־דְּגֵי הַיָּם יֵאָסֵף לָהֶם
וּמִצָּא לָהֶם?

>> The Rebbe

Moses was punished solely for hitting the rock

Nevertheless, Moses was not punished for these other incidents by not being allowed to enter the Land of Israel. It was only for the sin of hitting the rock that he was punished, as Rashi writes “the verse teaches us that if not for this sin he would have entered the land.” This is puzzling; what was so severe about this sin?

ואף על פי כן, על הענינים האלו
לא נענש משה שלא יכנס לארץ,
כי אם על הענין ד"מי מריבה",
וכמפורש בפרש"י (שם): "גלה
הכתוב שאלולי חטא זה בלבד
היו נכנסין לארץ", ולכאורה
תמוה - מהו גודל החומר שבזה
כל כך?

Mitigating Circumstances

True, G-d had told Moses to speak to the rock, and he hit it with his staff instead. But this still requires explanation: is the difference between hitting and speaking so great as to warrant the punishment of not entering the land?

Furthermore: His failure to follow G-d's instructions can be understood. Since a mistake was made and Moses was speaking to the wrong rock and no water was coming out, the Jewish people had begun to express doubt. Moses therefore decided to strike the rock, knowing that he had been instructed to do similarly in an earlier episode, "strike the rock and water will issue forth."

Source 4 Exodus 17:5-6

Then G-d said to Moses, "Pass before the people; take with you some of the elders of Israel and take along the staff with which you struck the Nile and set out. I will be standing there before you on the rock at Horeb. Strike the rock and water will issue from it, and the people will drink." And Moses did so before the elders of Israel.

אמנם הקב"ה ציווה עליו לדבר אל הסלע והוא הכה את הסלע במטהו - אבל עדיין צריך להבין: וכי החילוק שבין דיבור להכאה הוא גדול עד כדי כך שהעונש לזה הוא שלא יכנס לארץ!?

ומה שעשה שלא כציווי הקב"ה - יש מקום להסברה בדבר: מכיון שטעו ודיברו אל סלע אחר ולא הוציא מים, ובני ישראל התחילו להתלחש ביניהם כו', החליט משה רבינו לנסות להכות את הסלע, ביודעו שכבר היה לעולמים שנצטווה "והכית בצור ויצאו ממנו מים".

וַיֹּאמֶר ה' אֶל־מֹשֶׁה: עֲבֹר
לִפְנֵי הָעָם וְקַח אִתְּךָ מִזִּקְנֵי
יִשְׂרָאֵל, וּמִטֵּן אֲשֶׁר הִכִּיתָ
בּוֹ אֶת־הַיָּאֵר קַח בְּיָדְךָ
וְהִלַּכְתָּ. הֲנִי עֹמֵד לִפְנֶיךָ
שָׁם עַל־הַצּוּר בְּחֶרֶב,
וְהִכִּיתָ בַּצּוּר וַיֵּצְאוּ מִמֶּנּוּ
מִים וְשָׁתָה הָעָם, וַיַּעַשׂ כֵּן
מֹשֶׁה לְעֵינֵי זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל.

>> The Rebbe

Moses's belief was strengthened by the fact that G-d had told him "take along your staff." Why would the staff be needed if not to hit the rock? In addition, once Moses hit the rock once water began dripping out, and seeing that this worked Moses struck it twice until water began streaming forth.

Why then was Moses' conduct considered so severe that it was the sole reason for him not being allowed to enter the Land of Israel?

ובפרט שהקב"ה בעצמו אמר לו "קח את המטה", ולשם מה צריכים לקחת את המטה אם לא כדי להכות את הסלע! ומה גם שכאשר הכה את הסלע התחיל להוציא טיפין טיפין, ואם כן, ראה משה רבינו שההכאה מועילה, ולכן הכה פעמיים, עד שיצאו מים רבים.

ועל פי זה - מהו החומר בענין זה עד כדי כך שזו הייתה הסיבה היחידה שמשה רבינו לא זכה להיכנס לארץ ישראל!?

The miraculous staff was created during the twilight hours of the last day of creation, and given to Adam in the Garden of Eden.

Adam passed the staff on to Chanoch, Chanoch to Noah, Noah to Shem, Shem to Abraham, Abraham to Isaac, Isaac to Jacob, and Jacob brought it with him to Egypt and passed it to his son Joseph.

When Joseph died his possessions were taken to Pharaoh's palace. Jethro was one of Pharaoh's magicians, and when he saw this staff with its unique symbols he took it for himself and planted it in his garden. Miraculously, no one was able to come near this staff.

When Moses came into Jethro's house he entered the garden and saw the staff with its symbols. He reached out and took the staff. When Jethro saw this he proclaimed "this person will eventually redeem the People of Israel from Egypt." He therefore gave Moses his daughter Zipporah as a wife.

Pirkei Derabbi Eliezer 40

B. Doesn't Mortal Danger Override Shabbat?

>> The Rebbe

I Will Not Travel on Shabbat!

Regarding the Rebbe's release from prison on the 3rd of Tammuz in order to travel to his city of exile (Kostroma) for three years, it is related that he was given this news on Thursday, the first day of Tammuz. On this day he was given permission to go home and meet with his family for six hours before he would have to go to the train station for his journey to Kostroma.

But the journey was delayed to the 3rd of Tammuz because when, in response to his question, he was told that he would arrive in Kostroma on Shabbat, the Rebbe said adamantly refused and said "under no circumstances will I travel on Shabbat." Even when he was told that he would not be allowed to stay outside of the prison until after Shabbat, and that if he refuses their orders he will remain in prison for many more days, the Rebbe said "I will sit as long as it takes, but I will not travel on Shabbat!"

Why?

This conduct appears incorrect: The law is that danger to life overrides Shabbat, even if the danger is only doubtful. Why then did the Rebbe refuse to travel on Shabbat?

ואודות יציאת בעל הגאולה מבית האסורים בג' תמוז כדי לנסוע לעיר גלותו (קוסטרומה) למשך שלוש שנים - מסופר, שבשורה זו (על יציאתו מבית האסורים) נתקבלה אצלו ביום חמישי ראש חודש תמוז, שאז נתנו לו רשות ללכת לביתו להתראות עם בני משפחתו למשך שש שעות, ואחר כך היה צריך לחזור לתחנת הרכבת, כדי לנסוע לקוסטרומה.

אלא שבפועל נדחתה הנסיעה ליום ראשון ג' תמוז, כי - כאשר אמרו לו (במענה לשאלתו) שיגיע לקוסטרומה ביום השבת, הודיע בעל הגאולה בתוקף ואמר: "בשבת לא אסע בשום פנים ואופן", וגם כאשר אמרו לו שלא יתנו לו לשהות מחוץ לכותלי בית הסוהר עד לאחרי השבת, ואם יסרב לצאת על פי התנאים שלהם (באופן שיגיע לשם בשבת) יצטרך לשבת בבית הסוהר עוד ימים רבים - אמר להם בעל הגאולה: "אשב כמה שאשב, אך בשבת לא אסע!"

והנה, לכאורה הנהגה זו אינה מובנת: מכיון שפקוח-נפש דוחה שבת (אפילו על הספק כו') - מדוע סירב בתוקף לנסוע בשבת?

Source 5 Talmud, Yoma 85a

It once happened that Rabbi Yishmael, and Rabbi Akiva, and Rabbi Elazar ben Azarya were walking on the road, and Levi HaSadar and Rabbi Yishmael, son of Rabbi Elazar ben Azarya, were walking behind them. This question was asked before them: From where is it derived that saving a life overrides Shabbat?

Rav Yehuda said that Shmuel said: If I would have been there among those Sages who debated this question, I would have said that my proof is preferable to theirs, as it states: “You shall keep my statutes and my ordinances, which a person shall do and live by them” (Leviticus 18:5), and not that he should die by them. In all circumstances, one must take care not to die as a result of fulfilling the mitzvot.

>> The Rebbe

The Danger Was Certain, the Shabbat Desecration was Doubtful

To explain the question in greater detail: The danger to the life of the person who decides to stay in prison is certain. On the other hand, the Shabbat desecration the journey entails (when the departure

וְכָבֵד הָיָה רַבִּי יִשְׁמַעֵאל וְרַבִּי עֲקִיבָא וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה מְהַלְכִין בְּדֶרֶךְ, וְלֹאֵי הַסֵּדֶר וְרַבִּי יִשְׁמַעֵאל בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה מְהַלְכִין אַחֲרֵיהֶן. נִשְׁאַלָה שְׁאֵלָה זוֹ בְּפִנְיֵיהֶם: מִנַּיִן לְפָקוּחַ נַפְשׁ שְׂדוּחָה אֶת הַשַּׁבָּת?

אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר שְׁמוּאֵל: אֵלּוּ הָיִיתִי שָׁם בֵּין הַחֲכָמִים הַהֵם וְדָן בְּשֵׁאלָה זוֹ הָיִיתִי אוֹמֵר כִּי הוֹכַחְתִּי שְׁלִי עֲדִיפָה מִשְׁלָהֶם, שְׁנֵאמַר: “וּשְׁמַרְתֶּם אֶת חֻקֹּתַי וְאֶת מִשְׁפָּטַי אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אִתְּם הָאֲדָם וְחֵי בָהֶם” (ויקרא יח, ה) - וְלֹא שְׂיָמוּת בָּהֶם. שְׁבַכְל אַפֶּן צְרִיךְ לְדַאֵג שְׁלֵא יִגִיעַ לְמִיתָה עַל יְדֵי קִיּוֹם הַמִּצְוֹת.

ליתר ביאור בשאלה זו - הסכנה והפקוח נפש על ידי זה שמחליט להישאר בבית האסורים (כאשר מוכנים לשחררו) היא בגדר ודאי, ולעומת זאת - החילול שבת הכרוך בנסיעה זו (כאשר יוצא ביום

is on Thursday and arrival is expected on Shabbat) was only doubtful. There was still the possibility of canceling the order requiring him to travel on Shabbat after being released from prison. It was possible that he would have been allowed to stay at home until after Shabbat, and wouldn't have been required to stay additional time in prison. Therefore, he should have agreed to leave prison despite the condition that he would have to arrive at his destination on Shabbat.

חמישי, ואומרים לו שיגיע לשם בשבת) - הרי כל זה הוא בגדר ספק בלבד, מכיון שישנה אפשרות להשתדל לבטל את הגזירה (שיצטרך לנסוע בשבת) לאחרי יציאתו מבית האסורים [ויש מקום להניח שיסכימו שישאר בביתו עד לאחר השבת, ולא להשאירו זמן נוסף בבית האסורים - ואם כן, לכל לראש - היה צריך להסכים לצאת מבית האסורים, למרות שהעמידו בפניו את התנאי שיצטרך להגיע לשם בשבת.

The Death Sentence Was Still on The Books

The great danger to the Rebbe's life while he was in prison is clear. He had been shown the document with his original sentence of death, which had later been changed to ten years in Siberia, and then further changed to three years exile in Kostroma. The people that had given the original death sentence hadn't changed their mind. They had been forced by the higher authorities to change the sentence. As long as he remained in the hands of these people in the prison, they would make every effort to change the order. They would be especially motivated to do this after being antagonized by his refusal to leave the prison in order not to have to arrive on Shabbat. Considering that he had already been sentenced to death earlier, it would have been even easier to reinstate that sentence. This wouldn't have required a new sentencing, just the cancellation of

והנה, מובן וגם פשוט גודל הסכנה והפקוח נפש שבה היה נתון בעת שבתו בבית האסורים, ועד כדי כך - שהראו לו את התעודה שבה נכתב גזר דינו הראשון - היפך החיים ("אחת דתו") רחמנא ליצלן, ואחר כך המתיקו את גזר דינו לעשר שנים גלות בסיביר, ורק אחר כך המתיקו את גזר דינו עוד יותר - שלוש שנים גלות לקוסטרומה, ומכיון שאותם אנשים שקבעו את גזר הדין הכי חמור (היפך החיים) - לא שינו את דעתם, אלא שכפו והכריחו אותם (מה"חלונות הגבוהים") להמתיק את גזר הדין, הרי מובן, שכל זמן שהוא נמצא תחת רשותם (בכותלי בית האסורים), יעשו הם את כל המאמצים העומדים לרשותם כדי לבטל את ההוראה שניתנה להמתיק את גזר הדין כו'. ובפרט כאשר מעלה את חמתם כל כך שכאשר הם מסכימים כבר להוציאו מכותלי בית האסורים מסרב הוא לצאת משם כדי שלא יצטרך להגיע לעיר גלותו ביום השבת -

the change to that sentence.

This shows the great danger to the Rebbe Rayatz's life as a result of his refusal to leave prison on his captors' conditions. Based on this he should have agreed to leave the prison immediately on Thursday, because this was a case of actual danger to his life!

שאז בוודאי יחרקו שן ויעשו את כל המאמצים להרע כו', ובפרט שמדובר אודות גזר דין שנקבע כבר, אלא שאחר כך הייתה הוראה לבטלו ולהמתיקו בגזר דין אחר - שאז נקל יותר להשיב את הדברים לקדמותם, מאחר שלא צריכים לפעול גזר דין חדש, כי אם לבטל את ביטול גזר הדין שלפניו.

ומכל זה מובן גודל הסכנה והפקוח נפש שנשקפה לו על ידי זה שסירב לצאת מבית האסורים על פי התנאים שלהם, ועל פי זה - לכל לראש, היה צריך להסכים לצאת מבית האסורים ביום החמישי, מכיון שזהו ענין של פקוח נפש ממש!

There Was a Chance of Traveling After Shabbat

Regarding the journey that would require him to travel on Shabbat, an effort could have been made to change this after he would have left prison. In the worst case scenario they would have just returned him to prison, and his situation would have been no worse than it was as a result of his refusal.

ובנוגע לנסיעה באופן שיצטרך להגיע לשם ביום השבת - הנה לכל לראש, הייתה אפשרות להשתדל לבטל גזירה זו לאחרי יציאתו מבית האסורים, שיניחו לו להישאר בביתו עד לאחר השבת. ולכל היותר, אם לא היו מצליחים לפעול שיסכימו שישאר בביתו עד לאחר השבת, והיו מחזירים אותו לבית האסורים - נו!... הרי לא הפסיד מאומה בכך שיצא מבית האסורים וניסו לפעול שיוכל לנסוע לאחרי השבת!

He May Have Been Allowed to Pause His Journey

Even if he wouldn't have been returned to prison and would have been forcibly taken to the train, there was still the chance that he would have been able to convince the government agents that were surely accompanying him on his journey to allow him to make a stop on the way for Shabbat.

ואפילו אם לא היו מחזירים אותו לבית האסורים, אלא היו מושיבים אותו בעל-כרחו על הרכבת - הרי לכל לראש, היה יכול להשתדל אצל באי-כח המשטר (שבוודאי נסעו עמו באותו קרון - אם כי באופן חשאי, כמובן) שיניחו לו לשבות באמצע הדרך.

The Prohibition Isn't Absolute

Even if this effort wouldn't have been successful, and he would have been forced to travel on Shabbat, the act of sitting on the train isn't an actual violation of Shabbat. The act of lighting the coal fire that fuels that train isn't attributable to him, and regarding the prohibition of *techumin*—traveling beyond a certain distance on Shabbat—aside from the fact that some maintain that it is only forbidden on a Rabbinic level, in this case wouldn't be relevant because it doesn't apply when traveling above the height of ten *tefachim* (handbreadths). Regarding disembarking the train upon arrival, if he would be taken down forcibly this wouldn't be a violation and doesn't warrant risking one's life.

Based on this, the Rebbe's conduct, refusing to leave prison on the conditions stipulated by his captors, is very difficult to understand.

ואם לא יצליח בהשתדלות זו, ויכריחו אותו לשבת על הרכבת שנוסעת ביום השבת - הרי עצם הישיבה ברכבת - אין בה איסור כלל, מכיון שאינו עושה שום פעולה (הקשורה עם הדלקת האש והפחם כו' כדי שהקטר יוכל לנוע, וכיוצא בזה), ובנוגע לתחומין - הרי מלבד השקלא וטריא אם איסור תחומין (י"ב מיל) הוא מדאורייתא או מדרבנן, הרי בנדון דידן אין איסור תחומין מכיון שאין תחומין למעלה מעשרה. ובנוגע לירידה מן הרכבת לאחרי שמגיע לשם - הרי אם יורידוהו מהרכבת בכוח, הוי אונס גמור, ולא שייך בזה ענין של מסירת נפש.

ועל פי זה - לכאורה, הנהגתו של בעל הגאולה שלא הסכים לצאת מבית האסורים על פי התנאים שלהם - תמוהה ביותר!

C. Sanctifying G-d's Name

>> The Rebbe

International Publicity

To explain:

When there is a case of sanctifying G-d's name or doing the opposite, there is no room for any other consideration. Had the Rebbe agreed to leave prison despite being told that he would have to arrive on Shabbat, even if he would have eventually been successful to change the plan and avoid traveling on Shabbat, the very fact that he agreed to leave prison knowing that he would have to travel on Shabbat would have caused a desecration of G-d's name. His captors would have bragged about their success in forcing the Rebbe to leave prison with the knowledge that he would have to travel on Shabbat. This is what the Rebbe was endangering his life for, because this was a matter of sanctifying G-d's name.

והביאור בזה:

כאשר מדובר אודות ענין של קידוש ה' והפכו - אזי אין מקום לחשבונות כלל, כלומר: אם בעל הגאולה היה מסכים לצאת מבית האסורים למרות ששומע מהם שיצטרך להגיע ביום השבת - הנה אפילו אם סוף כל סוף היו מצליחים לפעול שלא ייסע ביום השבת, הרי עצם העובדה שהסכים לצאת מבית האסורים בודעו שיצטרך לנסוע בשבת, הייתה ענין הקשור עם היפך קידוש ה', מכיון שהם היו מתפארים שהצליחו להכריח את "פלוני בן פלוני" [הרבי] שיסכים לצאת מבית האסורים מתוך ידיעה שיצטרך לנסוע ביום השבת. ועל זה נעמד בעל הגאולה באופן של מסירת נפש - מכיון שזהו ענין של קידוש ה'.

Source 6 Maimonides, Mishneh Torah, Foundations of the Torah, 5:1-2

It is mandatory upon the whole house of Israel to sanctify this Great Name, for it is written: "And I shall be sanctified among the children of Israel" (Lev. 22.32). They are also charged not to blaspheme Him, for it is written: "And you shall not profane My holy Name" (Ibid.).

כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל מְצֻוִּין עַל קִדּוּשׁ
הַשֵּׁם הַגָּדוֹל הַזֶּה שֶׁנֶּאֱמַר (וַיִּקְרָא
כַּב לֵב) "וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל". וּמִזְהָרִין שְׂלֵא לְחַלְלוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (שֵׁם) "וְלֹא תַחַלְלוּ אֶת
שֵׁם קִדְשִׁי".

How are these commandments to be observed? If an idolater will force an Israelite to transgress one of the commandments of the Torah and will threaten him with death for disobedience, he is obligated to transgress the commandment and not be put to death. For it is said concerning the commandments: “That which a man may do and live by them” (Ibid. 18.5)—“live by them, but not die for them”. Thus, if he chose death and did not transgress, his blood be upon his own head.

Whereat are these words directed? Concerning all other commandments, save idolatry, adultery and bloodshed. For concerning these three commandments, if one will say to him: “Transgress one of the three, or die,” he shall die, and not transgress.

When is that the case? When the idolater intends to have a personal enjoyment, such as when he forces an Israelite to build his house, or cook his meals on Shabbat, or when he forces a Jewish woman to have marital relations with him, and in like matters; but if he merely intends to make him violate commandments, then, if it happens between themselves, and there are no ten Jews present, it is mandatory from him to transgress and not die; but if he forces him to go astray from one of the commandments in the presence of ten Jews, he must suffer death and not transgress, even though the idolater did not intend to lead him astray save from one of the rest of the commandments.

כיצד? כשיעמד עובד כוכבים ויאנס את ישראל לעבר על אחת מכל מצות האמורות בתורה או יהרגנו יעבר ואל יהרג שנאמר במצות (ויקרא יח ה) “אשר יעשה אותם האדם וחי בהם”. וחי בהם ולא שימות בהם. ואם מת ולא עבר הרי זה מתחייב בנפשו.

במה דברים אמורים? בשאר מצות חוץ מעבודת כוכבים וגלוי עריות ושפיכת דמים. אבל שלש עברות אלו אם יאמר לו עבר על אחת מהן או תהרג, יהרג ואל יעבר.

במה דברים אמורים בזמן שהעובד כוכבים מתכוון להנאת עצמו, כגון שאנסו לבנות לו ביתו בשבת או לבשל לו תבשילו, או אנס אשה לבעלה וכיוצא בזה. אבל אם נתכוון להעבירו על המצות בלבד - אם היה בינו לבין עצמו ואין שם עשרה מישראל יעבר ואל יהרג. ואם אנסו להעבירו בעשרה מישראל יהרג ואל יעבר. ואפלו לא נתכוון להעבירו אלא על מצוה משאר מצות בלבד.

>> The Rebbe

Hitting the Rock Was in Front of the Entire Jewish People

This is also the explanation for the severity of hitting the rock. This was an action associated with sanctifying G-d's name or the reverse, as the verse says, "because you did not believe in Me and sanctify Me in front of the Jewish people." This is why this was more severe than when Moses said to G-d, "Could enough flocks and herds be slaughtered to suffice them"—when this occurred in private G-d spared him, but here in the presence of the entire Jewish people, G-d didn't spare him due to the concern of sanctifying G-d's name.

Our intention is not to elaborate on Moses' mistakes—even when they are explicit in the Torah—but rather to emphasize the importance of sanctifying G-d's name.

וכמו כן, הביאור בחומרת ההכאה בסלע - מפני שזהו ענין הקשור עם קידוש ה' והפכו, כמו שכתוב "יען לא האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל", לכן, הרי זה חמור יותר מאשר "הצאן ובקר ישחט להם" שאמר משה רבינו להקב"ה בעצמו - "לפי שבסתר חסך עליו הכתוב, וכאן שבמעמד כל ישראל לא חסך עליו הכתוב, מפני קידוש ה'" (פרש"י).

ואין להאריך בענין שהוא היפך שבחו של משה רבינו (גם כאשר מדובר אודות ענין המפורש בתורה) - כי אם להדגיש את גודל העילוי דקידוש ה'.

Source 7 Talmud, Yoma 86a

How far does the issue of desecrating G-d's name reach? Rav said, "for a person like me, an important public figure, if I take meat from a butcher and do not pay him immediately, people are likely to think that I did not mean to pay at all. They would consider me a thief and learn from my behavior that one is permitted to steal."

עד היכן מגיע ענין זה של חלול השם? אומר רב: כגון אני שאני אדם חשוב וידוע לרבים, אם אני לוקח בשר מהטבח ואין אני נוטן לו כסף מיד.

שעלולים לחשב שאין בדעתו לשלם כלל, ויחשב בעיניהם כגזלן וילמדו ממנו לגזל.

Rav Aba bar Ayvo (c. 175-247), also known as Rav or Abba Aricha (either because he merited a long life or because he was very tall).

Rav was one of the most important Amoraic sages and the founder of the Yeshiva of Sura. He is mentioned many times in the Talmud, often in debate with his colleague Shmuel. He would only sleep in short naps, and never engaged in idle chatter.